

Музей магдебурзького права, мов павутиння, обплели тріщини

Гретта МАРАХОВСЬКА

На одній із найдавніших площ Києва – Поштової, на березі Дніпра, розташувалася Музей магдебурзького права. Його експонати розповідають туристам і киянам про устрій життя на Подолі ще з далеких часів середньовіччя.

Київ

Магдебурзьке право – одна з найпоширеніших правових систем міського самоврядування в Центральній, а пізніше у Східній Європі, що сформувалася близько 1235 року в процесі розвитку комунального руху (містакомуни в Італії) в Магдебурзі (Німеччина). Згідно з нормами звичаєвого права міста одержували самоврядування, виконавчим органом якого був магістрат. У Русь-Україну магдебурзьке право прийшло, коли на західноукраїнські землі активно почали переселятися німецькі колоністи. Зокрема, Київ отримав привілеї користування цим правом у 1494 році.

Музей магдебурзького права має постійно діючу виставку «До історії самоврядування в місті Києві». Рідкісні фотографії, цікаві археологічні знахідки, живопис, графіка, монети висвітлюють історичний період з XV до XIX століття. Культура, побут, традиції та звичаї давнього Подолу постають перед відвідувачами музею завдяки артефактам. Особливості тогочасної влади, виборів, ремісництва, торгівлі тощо – усе це, наче мозаїка, складається у велику кольорову картину минувшини.

Проте нещодавно унікальний будинок-музей почав гинути в прямому й переносному розумінні, бо внаслідок активного будівництва транспортної розв'язки на Поштової площі на його стінах з'явилися жадливі тріщини. І на сьогодні з музею вилучено майже всі експонати, крім двох гончарних печей XVIII століття, які потрапили до нього з урочища Гончарі-Кожум'яки. Ці унікальні пам'ятки транспортували до музею частинами й монтували за автентичним зразком, тому нині вивезти їх неможливо. Під загрозою цілковитого знищення опинився й сам музей, який є пам'яткою національного значення: колись тут була перша поштова станція міста.

Ще в середині липня розпочалося будівництво нової транспортної розв'язки, й Поштову площу заповнила сила-силенна будівельної техніки. Бульдозери, підйомні крани, тонни бетону та розритого піску, розібрана пішоходна плитка – ось як зустрічає «найромантичніша» площа Києва мешканців та гостей столиці. До того ж обмежений рух транспорту дає можливість роздивитися покалічену площу на всі сто відсотків.

«Парадом» керує генеральний підрядник – корпорація «Альтіс-Холдинг», яка в серпні 2012 року виграла тендер на реконструкцію Поштової площі. Роботи виконуються за рахунок коштів, передбачених програмою соціально-економічного та культурного розвитку Києва. За оцінками «Альтіс-Холдинг», вартість реконструкції становить 403,6 млн. гривень.

Кропітка робота триває цілодобово, понад 200 осіб задіяно в будівництві. Результати майже північної реконструкції не великі, проте суттєві. Здійснено демонтаж фігурних елементів бруківки і трамвайних колій. Тривають перекладання й заміна всіх інженерних комунікацій і мереж, встановлення підпірних стін та естакад. Досить активно споруджується транспортний тунель, який з'єднає Набережне шосе та Набережно-Хрещатицьку вулицю. Поряд із будівельниками можна побачити археологів, котрі працюють також майже безперервно. І це не дивно, адже нещодавно тут знайшли могильник XVIII століття з рештками господарсько-побутових предметів.

Попри благородну мету покращити транспортне сполучення в центрі міста та побудувати вже до травня 2013 року тунель із естакадами й пішоходну площу з фонтанами, масштабна реконструкція має зворотній бік. Бо під загрозою зникнення культурно-історичні пам'ятки, зокрема Музей магдебурзького права, що формують унікальну та неповторну цінність міста.

За словами голови Київської міськдержадміністрації Олександра Попова, усі роботи нині скеровані на збереження музею, зокрема планується посилення його фундаменту та зміцнення стін. Але все це в майбутньому, а поки що музей, як сіра примара на схилі Дніпра, згинається під гнітючими тріщинами, що, мов павутиння, обплітають його стіни і стають дедалі ширшими.

Фото автора.